

4.1. Αντιμέτωποι με το ευρωπαϊκό δίλημμα:

ΕΟΚ ή ΕΖΕΣ;

Στο επίκεντρο των συζητήσεων το 1957 βρίσκεται το θέμα της ένταξης της Ελλάδας στις ευρωπαϊκές οικονομικές ενώσεις. Ήδη το 1951, με τη Συνθήκη των Παρισίων, είχε συγκροτηθεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ) με τη συμμετοχή της Γαλλίας, της Δ. Γερμανίας, του Λουξεμβούργου, του Βελγίου, της Ολλανδίας και της Ιταλίας. Η ΕΚΑΧ είναι ο πρόδρομος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ), η οποία συγκροτείται με τη Συνθήκη της Ρώμης στις 25 Μαρτίου 1957. Η ισχύς της Συνθήκης τίθεται σε εφαρμογή το 1958, οπότε η ΕΟΚ αποτελείται από τις έξι χώρες-μέλη της ΕΚΑΧ. Ωστόσο, την ίδια περίοδο και ως αντίδραση στη δημιουργία της ΕΟΚ, συζητείται η συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) από επτά χώρες: Μ. Βρετανία, Αυστρία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Πορτογαλία και Ελβετία. Η ΕΖΕΣ συγκροτείται τελικά στις 20 Νοεμβρίου 1959.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, το 1957 η Ελλάδα βρίσκεται αντιμέτωπη με το δίλημμα σε ποια από τις δύο ενώσεις θα ενταχθεί. Οιοσδήποτε και στον οικονομικό τύπο της περιόδου είναι έντονες. Ο Σύνδεσμος εξ αρχής σημείωνε ότι το θέμα της ένταξης της χώρας ήταν πολιτικό και εναπόκειτο στην απόφαση της κυβέρνησης: «Επέσυρε την προσοχή της Κυβερνήσεως επί της ανάγκης σοβαράς μελέτης της εν προκειμένω στάσης της Ελλάδος – διότι οι αντίκτυποι επί την οικονομία αυτής τόσοσ εις περίπτωσιν προσχωρήσεως όσοσ και εις την αντίθετον της μη προσχωρήσεως και ανάγονται εις αυτήν ταύτην την ύπαρξιν της Ελλάδος ως αυτονόμου και ανεξαρτήτου Κράτους και ίσως και ως έθνους».⁴⁷

ΕΠΙΒΕΒΡΗΣΙΣ

Το πελώριον οικονομικόν πρόβλημα της παρουσίας σ

ΥΠΟ ΠΟΙΑΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ Η ΣΥΜΕΤΟΧΗ ΕΙΣ ΤΗΝ Ε.Ζ.Ε.Σ. ΔΕΝ ΘΑ ΑΠΟΒΗ ΜΟΙΡΑ

‘Η επίσημος θέσις επί του ζητήματος, του Σ
‘Ελλήνων Βιομηχάνων, ως εξετέθη εις την Κυβ
ΤΙΘΕΤΑΙ ΘΕΜΑ ΜΕΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ‘Η ΕΞΕΥΡΩΠΑΪΣΜΟ

‘Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ εξέδωκε και άπιστευσε προς τὰ μέλη αυτού την κατωτέρω έκθεσιν, αναφερομένη εις τὸ θέμα τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἐλευθέρην Ζώνην Ἑυρωπαϊκῶν Συναλλαγῶν. ‘Ις τὸν τίτλον εἰς τὴν ἑκδόσιν – ἡ ὁποία καθορίζει καὶ τὴν θέσιν τοῦ Συνδέσμου ἐπὶ τοῦ σημαντικωτάτου τούτου θέματος – μετ’ ἄλλων σήμερον ζητήματ’ ἐν αὐτῷ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος ἡ σημασιωδέστατὴ εἰς τὴν Ε.Ζ.Ε.Σ. ἄλλο θέμα μελέσεως τοῦ Συνδέσμου τῆς βιομηχανικῆς μας παραγωγῆς ἢ τοῦ «ἑξευρωπαϊσμοῦ» αὐτῆς. Το κείμενον τῆς ἐν λόγω έκθεσεως κ. Νικ. Δρίτσας καὶ τοῦ γενικοῦ αὐτοῦ παρακείμετος κ. Δ. Παπαδημητρίου, ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Εἶναι γνωστὰ ἐκ προηγουμένης ἑγκυκλίου μας καὶ ἐκ τῶν δημοσιευμάτων εἰς τὸν τυπὸν, τὰ θέματα τῆς Κοινῆς Ἑυρωπαϊκῆς Ἀγορᾶς καὶ τῆς Ἐλευθέρου Ζώνης Ἑυρωπαϊκῶν Συναλλαγῶν – δηλαδὴ

Α. ‘Ὅτι εἰς μετ’ Ἑυρωπαϊκὰ Κράτη, ἡ Γαλλία, ἡ Γερμανία, ἡ Ἰταλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Ολλανδία καὶ τὸ Λουξεμβούργον, ἔτι τοι τὰ πλείον βιομηχανικῶν προημιῶν τῆς Ἑυρωπαϊκῆς Ἡπείρου, ἔδωσαν τὴν Κοινὴν Ἀγοράν.

Β. Σχεδιάζεται δὲ ἡ δημιουργία τῆς Ἐλευθέρου Ζώνης Ἑυρωπαϊκῶν Συναλλαγῶν μετὰ τῶν ἀνηκότων εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἑυρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Συνεργασίας, δηλαδὴ τῶν ὡς ἄνω ἐξ χωρῶν καὶ ὑπολοίπων ἑυρωπαϊκῶν χωρῶν ἐν αἰς καὶ ἡ Ἑλλάς.

Διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῆς σημασίας τούτου τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς τῶν ἐξ, ὅσον καὶ τῆς ἐπιδοκιμασίας ΕΖΕΣ, ὑπομνησκόμεν ἐν περιλήψει τοὺς σκοποὺς τῶν ὀργανισμῶν τούτων καὶ τὰ μέσα πραγματοποιήσεως αὐτῶν.

Α. Σκοποὶ τῶν ὀργανισμῶν τούτων εἶναι ἡ:

1) Στεννοτάτη συνεργασία τῶν ἐθνικῶν οἰκονομικῶν ἐνδομῶν τῶν Κρατῶν τῆς Ἑυρώπης, εἰς τὸν ὅσον ὡστε ν’ ἀναπτύχῃ ἡ κοινὴ τῆς Ἑυρώπης εὐμηνία, κινδυνεύουσα ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ ἑξευρωπαϊκῶν συνασπισμῶν, καὶ, ἡ διὰ τῆς εὐμηνίας ταύτης

2) Διασφαλίξις τοῦ ἑυρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν αξιῶν αὐτοῦ.

Β. Μία πραγματιστικῶς – καθιερωμένη ἤδη διὰ τὴν συνασπαστικὴν Κοινὴν Ἀγοράν τῶν ἐξ – καὶ σχεδιασμένη διὰ τὴν ΕΖΕΣ εἶναι τὰ ἑξῆς:

1) Προοδευτικὴ, ἐντὸς περιόδου 15 ἐτῶν ἀπὸς τῶν ἐμποδίων συναλλαγῆς μετὰ τῶν μετεχόντων Κρατῶν, δηλαδὴ κατάσχεσις τῶν δασμῶν, τῶν κουντζῶν εἰσαγωγῆς, τῶν μονοπωλίων καὶ, πέραν αὐτῶν, κατάσχεσις τῶν περιορισμῶν συναλλάγματος, τῶν διακρίσεων ἐπὶ τοῦ συναλλάγματος, τῶν διακρίσεων ἐπὶ τῶν τιμολογίων μεταφορᾶς καὶ παντὸς ἐν γένει μίσου, δι’ οὗ, πρακτικῶς, ἐξουθεριεῖται ἡ ρυθίζεται αὐθαίρετος ὁ συναγωνισμὸς.

2) Ἀπαγορεύσις προνομιῶν καὶ ἄλλων τρόπων ἐφαρμογῆς διπλῶν τιμῶν δι’ ἃν ἐπιτυγχάνεται τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τῆς βασολογικῆς προστασίας ἀποτέλεσμα.

3) Ἀρσὴ τῶν ἀπαγορευσῶν ἀποβλήσις ἡ ἐισαγωγῆς ἐργατικῶν χωρῶν καὶ ἐφαρμογῆς μεθόδων ἐπαγγελματικῆς ἀντιπροσαρμογῆς.

‘Ο Συνδέσμος βιομηχάνων ἐπίσημος τὸ ζήτημα, ἐκτιμῶν

τὸ πρᾶγμα, ἐπικοινωνήσας τῶν ὀμοειδῶν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Συνταξιοῦ καὶ τοῦ Διαλόγου, ἐξέθετε τὰ προβλήματα τριτοκοσμικῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ἀνπροκείμενῆς στάσεως τῆς Ἑλλάδος τῶν οἰκονομῶν αὐτῆς τούτων ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀντίθετον τῆς καὶ ἀναγόνται εἰς αὐτὴν ταῦς ὡς αὐτονομῶν καὶ ἀνεξαρτήτων ἔθνους.

Τὸ διάβημα τοῦ Προέδρου τοῦ Συνταξιοῦ καὶ τοῦ Διαλόγου, ἐξέθετε τὰς ταύτης κινήσεις καὶ εἰδικῶς αὐτῆς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανικῆς Κυβερνήσεως ἢ παραστάσεως τοῦ Ἐπιτροπῶν, τὸ δὲ περὶ τῆς βιομηχανίας, αἰτήθη ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ βιομηχανίας, πρέδρου τοῦ Συνταξιοῦ κ. Χ. εἰς τὰ τακτικὰ μὲν αὐτῆς τοῦ Ἡκίστουλου, ἐξέτασε τὸ πρᾶγμα, ὅσον καὶ ἐπὶ τὴν ἐπιβίωσιν, ἀκούσασα τὰς ἐκθέσεις τῶν ἑκαστοῦ κλάδου, ὡστε ὁ μὲν ἀνεξέταστος.

Εἶναι, ἐν τούτοις, ἀξιοσημείωτον ὀργανώσεως καὶ εἰς τὴν ταύτην τὸν αὐτοῦ κλάδου δὲν ὑπῆρξεν προσχώρησις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ταύτην τὸν κλάδου, κατ’ ἄλλα μάλιστα δὲ καὶ προοπτικὰ ἰσχυρὰ καὶ ἀξιοπρόσδεκτα.

Ἡ Ἐπιτροπὴ, σταθερῶς ἔχουσιν σήμερον τὰ ἑλληνικὰ πρᾶγματα ἐπὶ τῆς ἐπιβίωσιν, τὸ ἐπισκοπῶν τῶν ἑυρωπαϊκῶν ληξίστηρον μελέτησιν τὴν κατάστασιν, πάντως δὲ νὰ ἐπιβίωσιν, ὡστε, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ βαθίσῃ πρὸς τὴν ΕΖΕΣ.

Ἄλλα καὶ τὸ πόρισμα δὲν ὑπὸ μειωμένης διευστάθῃ ἢ νὰ ἐπιβίωσιν ὅροι εὐνοϊκοῦ τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀνεύχιστα.

Ἡ Κυβερνήσις ἐνεταπεινήθη καὶ, ὡς εἶναι γνωστὸν ἐκ τῶν ἐπιβίωσιν ταῦτα ὑπεστήριξε δις ἐνώπιον τοῦ Ἑυρωπαϊκοῦ Οἰκονομικοῦ δια τῶ Ἰσοποιοῦ Συνταξιοῦ ἑλληνικῆς ἀποσταθῆς – αἰσιόδοξος τῆς θέσεως ἐντύπωσις.

Προβληματισμός και συστάσεις της Ελλάδος σε έναν από τους συνασπισμούς, ΕΟΚ ή ΕΖΕΣ (Περ. Βιομηχανική Επιθεώρηση Αρχείου Βοβολίνης)

Ο Σύνδεσμος επεσήμαινε ότι, ανεξάρτητα από την πρόσδεση της χώρας στην ΕΟΚ ή στην ΕΖΕΣ, με-
 γίστης σημασίας ήταν η μείωση του κόστους της βιομηχανίας, ώστε αυτή να μπορεί να είναι συναγωνιστι-
 κή προς την ευρωπαϊκή: «Το πρόβλημα θα το επιλύσει, κατά πρώτον μεν λόγον, το Κράτος, διότι εντός
 των αντικειμενικών όρων –πολλούς των οποίων αυτό δημιουργεί και ημπορεί να θεραπεύσει– αναπτύσσε-
 ται η παραγωγική μας δραστηριότητα, αλλ' ότι και εις ημάς απόκειται να άρωμεν προβλήματα των οποίων
 η λύσις εξαρτάται παρ' ημών».⁴⁸

της Ευρωπαϊκής
 και θεμελιωδών
 αμόρφωση της
 όντια αργότερα
 αμμοτικότητα...
 κείο Βοβολίνη)

